

**Положення**  
**про академічну доброчесність учасників освітнього процесу**  
**Білухівської гімназії**

**I. Загальні положення**

Метою повної загальної середньої освіти відповідно до статті 12 Закону України «Про освіту» є всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадської активності.

Забезпечення якості освіти в закладі освіти ґрунтується на основних нормативно – правових документах, які регулюють освітню діяльність:

- Конституція України;
- Конвенція про права дитини;
- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про загальну середню освіту»;
- Статут гімназії;
- Інші нормативно-правові акти у сфері освіти.

Відповідно до частини третьої статті 41 Закону України «Про освіту» внутрішня система забезпечення якості освіти включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

Функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти згідно зі статтею 26 Закону України «Про освіту» забезпечує керівник закладу освіти. Відповідають за забезпечення якості освіти на відповідній території органи місцевого самоврядування (стаття 66 Закону). На виконання статті 67 Закону утворений також центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти – Державна служба якості освіти.

**Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти гімназії**

- формування спільного та кращого розуміння якості освіти й освітньої діяльності закладу освіти;
- створення можливостей для забезпечення і постійного підвищення якості базової середньої освіти й освітньої діяльності;

- отримання об'єктивної інформації щодо якості освітньої діяльності закладу освіти;
- побудова основи для самоаналізу, самооцінювання та зовнішнього оцінювання гімназії.

## **II. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти**

### **1. Стратегія забезпечення якості освіти базується на наступних принципах:**

- **принцип дитиноцентризму:** врахування освітніх потреб і очікувань; орієнтація, на потреби й очікування здобувачів освіти, а також врахування очікувань інших учасників освітнього процесу та зацікавлених сторін, суспільства;
- **принцип органічної єдності заходів щодо забезпечення якості освіти з освітнім процесом:** внутрішня система забезпечення якості освіти має бути природною і невід'ємною складовою діяльності закладу освіти;
- **принцип партнерства:** позитивні взаємини між усіма зацікавленими сторонами, впевненість у порядності й доброзичливості одне одного; відповідальність та взаємозв'язок усіх внутрішніх чинників і складових діяльності закладу освіти (цілі, людські та матеріальні ресурси тощо); добровільність прийняття зобов'язань та обов'язковість виконання домовленостей усіх учасників освітнього процесу у досягненні високої якості освітнього процесу;
- **принцип відкритості і прозорості:** відкритий доступ до інформації про процеси, що відбуваються у закладі освіти, якість їхньої освітньої діяльності та якість освіти закладу освіти;
- **принцип розвитку:** необхідність удосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності.

### **2. Забезпечення якості освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:**

- функціонування системи формування компетентностей учнів;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників, посилення кадрового потенціалу закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу закладу освіти.

### **3. Система контролю за реалізацією процедур забезпечення якості освіти включає:**

- самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти гімназії;
- моніторинг якості освіти.

### **4. Завдання моніторингу якості освіти:**

- здійснення систематичного відстеження за освітнім процесом гімназії;

- сприяння підвищенню якості освіти, відновленню її змісту, форм організації освітнього процесу, у тому числі шляхом впровадження освітніх інновацій, сучасних інформаційних технологій;
- створення системи спостережень і педагогічних вимірювань;
- одержання об'єктивної і достовірної інформації;
- систематизація інформації, підвищення її оперативності та доступності для учасників освітнього процесу;
- визначення комплексу освітніх індикаторів, що відображають особливості надання якісних освітніх послуг у гімназії;
- створення власної системи неперервного і тривалого моніторингу, оцінювання стану освітнього процесу;
- аналіз чинників впливу на результативність освітнього процесу, підтримка високої мотивації навчання;
- створення оптимальних комфортних і соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації учнів і педагогів;
- прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки розвитку освітнього процесу гімназії.

#### **Суб'єкти моніторингу гімназії:**

- засновник;
- директор гімназії;
- органи, які здійснюють управління у сфері освіти;
- органи самоврядування, які створюються педагогічними працівниками, учнями та батьками;
- громадськість.

#### **Основними формами моніторингу є:**

- проведення контрольних робіт;
- участь учнів у I та II, III етапі Всеукраїнських предметних олімпіад, конкурсах тощо;
- перевірка документації;
- опитування, анкетування;
- відвідування уроків, заходів.

#### **Критерії моніторингу:**

- об'єктивність;
- систематичність;
- відповідність завдань змісту матеріалу, який вивчається;
- толерантність, довіра, повага до особистості;
- науковість.

#### **Очікувані результати від проведення моніторингу:**

- отримання результатів стану освітнього процесу в гімназії;
- покращення функцій демократичного врядування освітнім процесом, аналіз даних для прийняття управлінських і тактичних рішень.

#### **Підсумки моніторингу:**

- підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, таблицях, діаграмах, висвітлюються в аналітично-прогностичних та інформаційних матеріалах;
- за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи;
- дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях методичних спільнот вчителів, нарадах при директорові, засіданнях педагогічної ради та інших формах методичної роботи.

#### **Об'єкти моніторингу якості освіти:**

- освітнє середовище;
- система оцінювання в закладі освіти;
- кадрове забезпечення освітньої діяльності – якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу;
- демократичне врядування гімназією;
- психолого-соціологічний моніторинг;
- рівень компетентностей учнів;
- моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- формування іміджу гімназії.

### **III. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності (ст. 42 Закону України «Про освіту»)**

#### **Дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу передбачає:**

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності учнями;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

#### **Дотримання академічної доброчесності учнями передбачає:**

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерел інформації.

#### **Порушенням академічної доброчесності вважається:**

- *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів

власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- *фабрикація* – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- *списування* – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- *обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- *хабарництво* – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- *необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

**За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:**

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

**За порушення академічної доброчесності учні гімназії можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:**

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

## **НАПРЯМИ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ**

### **I. Оцінювання освітнього середовища закладу освіти**

#### ***1.1. Освітнє середовище забезпечує комфортні та безпечні умови навчання та праці***

Заклад освіти дбає про забезпечення нешкідливих умов для здійснення освітнього процесу відповідно до санітарних вимог та інших нормативних актів, що стосуються облаштування та утримання території, будівель та приміщень закладу.

У гімназії наявні навчальні, допоміжні приміщення необхідні для забезпечення освітнього процесу.

Для забезпечення ефективного освітнього процесу заклад використовує спеціальне навчальне обладнання та відповідно обладнані навчальні приміщення. Територія гімназії облаштована для освітньої діяльності, відпочинку учнів, занять спортом.

Гімназія докладає зусиль, щоб облаштування території та інтер'єр приміщень були комфортними, безпечними, функціональними, що дозволяє максимально використовувати приміщення та територію закладу в освітніх цілях.

Заклад освіти забезпечує дотримання вимог безпеки життєдіяльності в освітньому процесі та дбає про те, щоб здобувачі освіти і педагогічні працівники були обізнані з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. Увага звертається на навчання педагогічних працівників правилам реагування у разі нещасних випадків або погіршення самопочуття учнів чи працівників закладу.

У закладі освіти створюються належні умови для здорового харчування, учні забезпечуються якісною та корисною їжею.

Гімназія дбає про наявність доступного та безпечного під'єднання до мережі Інтернет, формування в учасників освітнього процесу медіаграмотності, вміння розпізнавати можливі ризики в інформаційному просторі.

Заклад приділяє увагу питанням адаптації учнів та застосовує власні підходи та методики для комфортної інтеграції учнів до освітнього процесу та шкільного життя, а педагогічних працівників до професійної діяльності у гімназії.

#### ***Орієнтовні критерії для самооцінювання:***

1.1.1. У гімназії дотримані вимоги санітарно-гігієнічних правил і норм; приміщення, територія закладу освіти охайні та доглянуті.

1.1.2. Гімназія забезпечена навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої програми.

1.1.3. Дизайн освітнього середовища закладу освіти функціональний та дозволяє максимально ефективно використовувати приміщення та територію закладу в освітньому процесі.

1.1.4. Здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій та під час повітряних тривог і дотримуються їх.

1.1.5. Педагогічні працівники обізнані з правилами поведінки у разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях.

1.1.6. У закладі освіти створено умови для здорового харчування.

1.1.7. У закладі освіти створено умови для безпечного використання мережі Інтернет, в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті.

1.1.8. У закладі освіти застосовуються підходи для адаптації та інтеграції учнів до освітнього процесу, професійної адаптації працівників.

## ***1.2. Освітнє середовище гімназії вільне від будь-яких форм булінгу, насильства та дискримінації***

Важливим для закладу освіти є створення психологічно-комфортного середовища для учнів, їхніх батьків і педагогічних працівників та організація освітнього процесу на принципах партнерства, взаємодії та недискримінації.

Керівництво гімназії дбає про психологічну та фізичну безпеку учнів через налагодження комфортної міжособистісної взаємодії, партнерства та діалогу, прийняття і дотримання учасниками освітнього процесу норм безпечного середовища.

Для цього у закладі освіти за участю всіх учасників освітнього процесу діє політика щодо запобігання та протидії булінгу. Педагоги гімназії володіють алгоритмами дій у різних випадках порушення дисципліни, конфліктних ситуаціях, проявах різних форм насилля.

У гімназії розроблено чіткі і зрозумілі правила поведінки. Важливо, щоб правила не були заборонними приписами, а спрямовувались на формування позитивної мотивації.

Директор та педагогічні працівники гімназії вибудовують стосунки між собою та з учнями на основі партнерства і поваги, а також володіють методиками раннього виявлення ознак насилля в дитячому колективі та попереджають його виникнення і поширення.

Гімназія піклується про надання необхідного та належним чином організованого психологічного супроводу учнів. Особлива увага має приділятися дітям, які опинилися у складних життєвих обставинах або жорстокого поводження. Заклад освіти вчасно реагує на повідомлення про будь-які форми насильства або загрози його вчинення та вживає необхідних заходів щодо захисту учасників освітнього процесу, профілактики випадків насильства та реалізації принципів ненасильницької комунікації.

Заклад освіти вибудовує тісну співпрацю з органами та службами щодо захисту прав дітей, правоохоронними органами, залучаючи їх до заходів із профілактики булінгу, попередження та запобігання іншому насильству.

***Орієнтовні критерії для самооцінювання:***

1.2.1. Гімназія планує та реалізує діяльність щодо протидії будь-яким проявам дискримінації, булінгу.

1.2.2. У закладі освіти оприлюднено правила поведінки учасників освітнього процесу, що забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини.

1.2.3. Директор гімназії, педагогічні працівники обізнані з ознаками різних форм булінгу, іншого насильства та дотримуються порядку реагування на їх прояви.

1.2.4. Заклад освіти взаємодіє з органами та службами щодо захисту прав дітей, правоохоронними органами, у тому числі залучає їх до заходів із запобігання булінгу, іншому насильству.

## **II. Система оцінювання здобувачів освіти закладу освіти**

### ***2.1. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання***

Одним із чинників, який характеризує якість освітнього процесу в гімназії, є задоволеність учнів результатами освітньої діяльності. Система оцінювання в закладі освіти допомагає відмежувати прогрес і формувати в учнів почуття відповідальності за результати власної навчальної діяльності. Щоб процес оцінювання сприймався учнями як справедливий, вчителі можуть долучати їх до розроблення критеріїв такого оцінювання. Спільне розроблення критеріїв (вчитель-учень) дозволяє сформувати в учнів позитивне ставлення до оцінювання і підвищити їх відповідальність за досягнення результату.

Через систему оцінювання освітньої діяльності важливо розвивати в учнів активну життєву позицію. Це досягається як через індивідуальний підхід так і в системі наскрізного процесу виховання, який формує цінності. Тут має велике значення скоординована управлінська діяльність в закладі освіти, співпраця вчителів, класних керівників, практичного психолога. У закладі освіти розроблена система заходів, спрямована на формування розуміння учнями цінності освіти, навчання впродовж життя та здатності учнів самостійно оцінювати власний прогрес.

Учителі у процесі розроблення системи оцінювання навчальних досягнень учнів сприяють поширенню самооцінювання і взаємооцінювання учнів. Розуміючи технологію оцінювання власної роботи, учні з її допомогою можуть ефективніше навчатися. Використання взаємооцінювання сприяє партнерській взаємодії між учнями. За такої методики оцінювання учні допомагають одне одному покращувати свої навчальні результати.

### ***Орієнтовні критерії для самооцінювання:***

2.1.1. Здобувачі освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним.

2.1.2. Заклад освіти формує у здобувачів освіти свідоме та відповідальне ставлення до результатів власної освітньої діяльності.

2.1.3. Заклад освіти сприяє самооцінюванню та взаємооцінюванню здобувачів освіти.

### ***Критерії, правила і процедури оцінювання учнів***

Визначення рівня навчальних досягнень учнів є особливо важливим з огляду на те, що навчальна діяльність у кінцевому підсумку повинна не просто дати людині суму знань, умінь та навичок, а сформувати її компетентність як загальну здатність, що базується на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях, набутих завдяки навчанню. Поняття компетентності не зводиться тільки до знань і навичок, а належить до сфери складних умінь і якостей особистості.

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів.

Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня.

Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень і вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, заклад освіти, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні й інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і ліцею, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість і фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

### **Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:**

- контролююча - визначає рівень досягнень кожного учня, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- навчальна - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- діагностико-коригувальна - з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- стимулювально-мотиваційна – формує позитивні мотиви навчання;

- виховна - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

**При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:**

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну:

- системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;
- повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою;
- міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.
- глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;
- гнучкість знань - вміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-4 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню .

Формувальне оцінювання учнів 1-4 класів проводиться відповідно до Методичних рекомендацій щодо формувального оцінювання учнів 1-4 класів (Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р. №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»).

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати, виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень. Аналіз результатів моніторингу дає можливість

відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Навчальні досягнення учнів 5-6 класів оцінюються відповідно критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молота та спорту від 01 квітня 2022 р. № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового державного стандарту базової середньої освіти»

Навчальні досягнення учнів 7-9 класів оцінюються відповідно критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молота та спорту від 13.04.2011 р. №329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. За №566/19304.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються та показником оцінки в балах.

| Рівні навчальних досягнень | Бали | Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів                                                                                                                                                  |
|----------------------------|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| І. Початковий              | 1    | Учень (учениця) може розрізняти об'єкти вивчення                                                                                                                                                         |
|                            | 2    | Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення                                                                                               |
|                            | 3    | Учень (учениця) відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання                                                                                                |
| ІІ. Середній               | 4    | Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію                                                                                |
|                            | 5    | Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило                                                                  |
|                            | 6    | Учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком. |
| ІІІ. Достатній             | 7    | Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє                                                                                                         |

|                    |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                    |    | наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії                                                                                                                                                                                                      |
|                    | 8  | Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності |
|                    | 9  | Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією                                                                                   |
| <b>IV. Високий</b> | 10 | Учень (учениця) має міцні знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення, аргументувати їх                                                                                                                                                                   |
|                    | 11 | Учень (учениця) на високому рівні володіє узагальненими знаннями в обсязі та в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми                                                               |
|                    | 12 | Учень (учениця) має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення  |

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів, що використовуються в закладі є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними

картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; формувальне оцінювання; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів. Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок.

### **III. Оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників закладу освіти**

#### ***3.1. Педагогічні працівники закладу освіти планують свою діяльність та прогнозують її результати, використовують освітні технології, спрямовані на оволодіння здобувачами освіти ключовими компетентностями***

Важливим аспектом діяльності педагогічного працівника є планування власної діяльності та прогнозування очікуваних результатів. Розроблений календарно-тематичний план та навчальна програма мають відповідати державним стандартам базової середньої освіти та враховувати специфіку роботи закладу освіти. Освітня програма, методичні рекомендації МОН надають можливість вчителю при складанні календарно-тематичного плану самостійно розподіляти обсяг годин на вивчення навчальних тем, змінювати послідовність їх вивчення, самостійно обирати організаційні форми проведення навчальних занять.

Педагогічна діяльність у закладі освіти має бути зорієнтована на оволодіння учнями ключовими компетентностями та вмінні застосовувати їх у повсякденному житті. Для цього можна використовувати різні організаційні форми освітнього процесу (класно-урочну, навчання в групах, змішане, перевернуте навчання, квест, вебквест, навчальні екскурсії, проектну роботу тощо). Під час проведення навчальних занять вчитель обирає форми роботи, спрямовані на творчу, аналітичну роботу учнів (простеження

причинно-наслідкових зв'язків, мозковий штурм, командні форми роботи, пошукову роботу тощо).

Учителі мають забезпечувати наскрізний процес виховання у взаємодії навчання і виховання з метою формування загальнолюдських цінностей, виховання почуття патріотизму. Предметом особливої уваги педагогічних працівників має стати розвиток відповідальності, самостійності та самоконтролю.

### ***Орієнтовні критерії для самооцінювання:***

3.1.1. Педагогічні працівники здійснюють планування своєї діяльності з урахуванням умов і специфіки роботи закладу, аналізують результативність планування.

3.1.2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, форми організації освітнього процесу, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти відповідно до освітньої програми.

3.1.3. Педагогічні працівники у своїй діяльності забезпечують наскрізний процес виховання, який формує загальнолюдські цінності, патріотизм.

### ***3.2. Постійне підвищення рівня професійної компетентності та майстерності педагогічних працівників***

Підтвердження кваліфікації педагогічного працівника можливе лише за умови його постійного професійного зростання. Підвищувати свою кваліфікацію педагогічний працівник може за різними організаційними формами: очній, заочній, дистанційній тощо. Підвищення кваліфікації може відбуватись у вигляді курсів, семінарів, майстер-класів, тренінгів. Професійний розвиток – це обов'язок самого працівника, професійному зростанню якого також має сприяти заклад освіти, створюючи умови, мотивуючи педагога до професійного вдосконалення. Кваліфікаційний рівень педагогів у закладі освіти підтверджується проходженням чергової атестації і сертифікації.

Сучасний освітній процес неможливий без використання інформаційно-комунікативних (комп'ютерних) технологій. Насамперед, учитель має вміти працювати з комп'ютерними програмами, створювати мультимедійні презентації, електронні навчальні ресурси, спілкуватися з учнями і колегами через месенджери, інтерактивні інтернет-платформи, форуми, використовувати інформаційні інтернет-ресурси у своїй роботі тощо.

Педагогічні працівники можуть створювати власний освітній ресурс, представлений публікаціями, розробками, сценаріями та поширювати практичний досвід роботи через участь у семінарах, майстер-класах, тренінгах тощо. Поширення практичного досвіду сприяє підвищенню якості освітньої діяльності та може забезпечити інноваційну складову освітнього процесу.

### ***Орієнтовні критерії для самооцінювання:***

3.2.1. Педагогічні працівники забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації у різних формах, у тому числі щодо методики роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

3.2.2. Педагогічні працівники беруть участь у дослідно-експериментальній роботі, в інноваційних освітніх проектах, залучаються до роботи як освітні експерти.

3.2.3. Педагогічні працівники використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі.

3.2.4. Педагогічні працівники створюють освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти, блоги тощо), навчальні програми, освітні проекти, технології, поширюють педагогічний досвід.

### ***3.3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти***

Успішна педагогічна діяльність неможлива без комунікації між педагогічними працівниками й учнями на засадах довіри, партнерства і відкритого діалогу, співпраці між учителем і учнем та їх співтворчості. Вчитель має надавати можливість учню висловлювати і аргументувати свою думку. Учень не повинен боятися ставити питання, на які не існує готової відповіді. З педагогікою партнерства тісно пов'язане особистісно орієнтоване навчання. Воно спрямоване на вирішення завдань розвитку в учнів стійкого інтересу до пізнання, бажання та вміння самостійно вчитися. Забезпечення особистісно орієнтованого підходу у навчанні має бути наскрізним і стосуватись не тільки проведення навчальних занять, але й позаурочної роботи.

Для підвищення ефективності освітнього процесу необхідний постійний діалог з батьками. Конструктивне партнерство, доброзичливі взаємини, наявність зворотного зв'язку щодо успіхів дитини, її прогресу у навчанні, залучення батьків до життя класу і гімназії є запорукою якісного освітнього процесу.

Підвищенню якості освітньої діяльності у закладі освіти сприяє співпраця між педагогічними працівниками через командну роботу, реалізацію спільних проектів, наставництво. Це, у свою чергу, підвищує мотивацію та кваліфікаційний рівень педагогічних працівників.

#### ***Орієнтовні критерії для самооцінювання:***

3.3.1. Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства та особистісно орієнтованого навчання.

3.3.2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками з питань удосконалення освітньої діяльності учнів і закладу освіти, забезпечують постійний зворотній зв'язок.

3.3.3. У закладі освіти існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці педагогічних працівників.

### ***3.4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності***

Академічна доброчесність є невід’ємною складовою забезпечення якості освіти, а дотримання принципів академічної доброчесності під час навчання та викладання в ліцеї впливає на формування важливих цінностей, таких, як чесність, довіра, справедливість, взаємоповага, відповідальність. Принципам академічної доброчесності мають відповідати всі аспекти педагогічної діяльності. На оцінювання навчальних досягнень учнів не можуть впливати ніякі інші чинники, крім оцінювання навчальної діяльності учнів.

Педагогічні працівники мають спонукати учнів до самостійної роботи, заохочувати до висловлювання власних думок, уникати завдань, побудованих лише на відтворенні знань. Важливо інформувати учнів про основні принципи академічної доброчесності і дотримання її норм.

### ***Орієнтовні критерії для самооцінювання:***

3.4.1. Педагогічні працівники під час впровадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності, у тому числі під час оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

3.4.2. Педагогічні працівники забезпечують дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти, у тому числі через систему оцінювання.

### **Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників**

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію.

**Атестація** педагогічних працівників – це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.

Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п’ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти.

Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об’єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів і колег учителя, який атестується тощо.

Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблиці.

### Критерії оцінювання роботи вчителя

#### I. Професійний рівень діяльності вчителя

| Кваліфікаційні категорії                          |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Критерії                                          | Спеціаліст другої категорії                                                                                                                                                                                                                                              | Спеціаліст першої категорії                                                                                                                                                                                                                       | Спеціаліст вищої категорії                                                                                                                                                                                      |
| 1. Знання теоретичних і практичних основ предмета | Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя. Має глибокі знання зі свого предмета                                                                                                                                                                            | Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого предмета й суміжних дисциплін                                                                                           | Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми                                 |
| 2. Знання сучасних досягнень у методиці           | Слідкує за спеціальною і методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності; уміє самостійно розробляти методику викладання                                                                | Володіє методиками аналізу навчально-методичної роботи з предмета; варіює готові, розроблені іншими методики й програми; використовує програми й методики, спрямовані на розвиток особистості, інтелекту вносить у них (у разі потреби) корективи | Володіє методами науководослідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики                                                                                   |
| 3. Уміння аналізувати свою діяльність             | Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і поширюються лише на окремі ділянки роботи | Виправляє допущені помилки і посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення. Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою і активно включається в ті види діяльності, які сприяють формуванню потрібних якостей  | Прагне і вміє бачити свою діяльність збоку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує її, виділяючи сильні і слабкі сторони. Свідомо намічає програму самовдосконалення, її мету, завдання, шляхи реалізації |
| 4. Знання нових педагогічних концепцій            | Знає сучасні технології навчання й виховання; володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов                                                                                                     | Уміє демонструвати на практиці високий рівень володіння методиками; володіє однією із сучасних технологій розвиваючого навчання; творчо користується                                                                                              | Розробляє нові педагогічні технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності                                                               |

|                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | технологіями й програмами                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 5. Знання теорії педагогіки й вікової психології учня      | Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях                                                                                                                                                             | Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання, використовує їх як основу у своїй практичній діяльності. Здатний швидко -й підсвідомо обрати оптимальне рішення                                                                                                                                               | Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науковообґрунтованого прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в нестандартних ситуаціях                                                                                                                                 |
| <b>II. Результативність професійної діяльності вчителя</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Критерії</b>                                            | <b>Спеціаліст другої категорії</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>Спеціаліст першої категорії</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Спеціаліст вищої категорії</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 1. Володіння способами індивідуалізації навчання           | Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку, здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку дітей                                                                       | Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей                                                                                                                                  | Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору «сильних», «слабких» і «середніх» за рівнем знань учнів; працює за індивідуальними планами з обдарованими і слабкими дітьми                                                                                                     |
| 2. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів        | Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднується з не дуже ґрунтовними знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння | Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особистостей самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками | Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (мислительну) активність, пошукову діяльність. Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднується з міцними знаннями і сформованими навичками |

|                                                                 |                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3. Робота з розвитку в учнів загальнонавчальних вмінь і навичок | Прагне до формування навичок раціональної організації праці                                                                                       | Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність, каліграфія) |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 4.Рівень навченості учнів                                       | Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів | Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірних робіт, екзаменів                                                                                                                                                                                                                               | Учні реалізують свої інтелектуальні можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук |

### III. Комунікативна культура

| Критерії                                     | Спеціаліст другої категорії                                                                                                                                       | Спеціаліст першої категорії                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Спеціаліст вищої категорії                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Комунікативні й організаторські здібності | Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю | Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім переконанням, а не з | Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її |

|                                       |                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                       |                                                                                                                                                | примусу. Наполегливий у діяльності, яка його приваблює                                                                                                                                                                                                                    | прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 2. Здатність до співпраці з учнями    | Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації                                         | Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформувати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя | Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися до чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів |
| 3. Готовність до співпраці з колегами | Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування; намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами | Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів моралі                                                                                                       | Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації координує свої дії з колегами                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 4. Готовність до співпраці з батьками | Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками                              | Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології                                                                                   | Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності                                                                                                                                                                                                                               |
| 5. Педагогічний такт                  | Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями                                            | Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 6. Педагогічна культура               | Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у Мовленні, темпу                                                                         | Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий                                                                                                                                                                    | Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|                                       |                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                  |                                                              |
|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
|                                       | мовлення дотримується не завжди                                                                                      | запас, добру дикцію, правильну інтонацію                                                                                                                                                                         |                                                              |
| 7. Створення комфортного мікроклімату | Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини | Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості | Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей |

Сертифікація педагогічних працівників – це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника, що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

#### **IV. Управлінські процеси закладу освіти**

##### ***4.1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу освіти, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань***

Для досягнення високої якості освітньої діяльності заклад освіти має сформулювати й оприлюднити стратегію розвитку, що містить визначення цінностей, які сповідує заклад, та визначення цілей його розвитку на визначений період. Стратегія та заходи з її реалізації мають враховувати цілі і завдання державної політики у сфері освіти, а також стратегічні плани засновника.

У стратегії доцільно звернути увагу на умови функціонування закладу, які мають значення для досягнення цілей розвитку (місцезнаходження, територія обслуговування, контингент учнів, кадровий склад, матеріально-технічні умови), визначити напрями розвитку закладу освіти (спеціалізація, профільність), напрями професійного вдосконалення педагогічного персоналу, впровадження нових освітніх технологій, вдосконалення освітнього середовища тощо.

Управлінські рішення керівництва мають бути спрямовані на досягнення стратегічних і поточних цілей закладу освіти. З цією метою заклад освіти може розробляти та виконувати узгоджені між собою плани різного терміну реалізації (перспективний, річний, поточний) та спрямування (освітня діяльність, забезпечення умов навчання, наскрізний процес виховання тощо). Аналіз виконання планів може здійснюватися відповідно до структури системи внутрішнього забезпечення якості освіти за напрямками, які визначаються закладом освіти з урахуванням вимог законодавства.

Результатом такого аналізу мають стати відповідні управлінські рішення. Заходи із підвищення якості освітньої діяльності мають здійснюватися на підставі даних про поточний стан та динаміку результатів освітньої діяльності. Це можливо забезпечити через процедури моніторингу певних компонентів освітнього процесу: ефективність управлінської діяльності, навчальних досягнень учнів, умов здійснення освітньої діяльності, соціально-психологічного клімату тощо. Моніторинг може здійснюватися шляхом вивчення документів, аналізу навчальних досягнень, опитування учасників освітнього процесу, спостереження, результатів розгляду звернень громадян, комунікації на інтерактивних платформах тощо.

Гімназія здійснює самооцінку власної діяльності та ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти, що відображається у річному звіті. Річний звіт схвалюється педагогічною радою та оприлюднюється на вебсайті закладу. Надійні та актуальні дані про діяльність закладу необхідні для обґрунтованого ухвалення управлінських рішень і підтримки системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Раціональна організація документообігу має сприяти ефективному управлінню закладом та забезпеченню якості освітньої діяльності.

В гімназії діє система інформаційного забезпечення та автоматизоване середовище для роботи з даними. Важливим чинником є можливість зберігання документів в електронному вигляді. Для оптимізації інформаційного простору заклад освіти використовує автоматизовані системи, які дозволяють формувати бази даних про учнів, працівників закладу, готувати та зберігати внутрішні (локальні) документи закладу освіти тощо.

Гімназія має безперешкодний надійний доступ до мережі Інтернет і внутрішній бездротовий зв'язок. ІКТ повністю інтегровані у навчання на всіх рівнях і дають можливість повністю реалізувати індивідуалізований план розвитку кожного учня гімназії.

Заклад освіти може використовувати інтерактивні платформи та сервіси для урізноманітнення організаційних форм освітнього процесу: інформаційний пошук, дистанційне навчання, змішане навчання, онлайн-курси тощо.

#### ***Орієнтовні критерії для самооцінювання:***

4.1.1. У закладі освіти затверджено стратегію розвитку закладу освіти, спрямовану на підвищення якості освітньої діяльності.

4.1.2. В гімназії річне планування та відстеження його результативності здійснюються відповідно до стратегії розвитку та з урахуванням освітньої програми закладу.

4.1.3. У закладі освіти здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності на основі розроблених та оприлюднених стратегії і процедур забезпечення якості освіти.

4.1.4. Дирекція гімназії планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівлі, приміщення, обладнання закладу освіти.

4.1.5. Розподіл обов'язків та повноважень у гімназії забезпечує ефективне управління закладом освіти, сприяє вдосконаленню якості освітньої діяльності.

4.1.6. У закладі освіти наявна система інформаційного забезпечення (у тому числі електронний документообіг) та створене автоматизоване середовище для роботи з даними.

***4.2. У закладі освіти створена та підтримується атмосфера довіри, інформаційної прозорості, конструктивної співпраці між учасниками освітнього процесу та громадою***

Досягнення мети діяльності гімназії можливе за умови створення сприятливого психологічного клімату, атмосфери довіри між учасниками освітнього процесу. Визначальна умова для створення такої атмосфери – обґрунтованість і відкритість управлінських рішень.

Учасники освітнього процесу повинні мати можливість впливу на прийняття управлінських рішень через різні форми організації освітнього процесу: наради, обговорення, семінари, внесення пропозицій тощо. Особливу увагу слід звернути на підтримку співпраці між педагогічними працівниками, які мають професійно, конструктивно та толерантно спілкуватися і взаємодіяти з колегами заради досягнення кращих результатів освітнього процесу.

Гімназія створює та забезпечує необхідні умови для діяльності різноманітних форм громадського самоврядування (батьківські ради, учнівське самоврядування тощо). Надзвичайно важливим є створення реальних можливостей для дієвого впливу на значущі аспекти функціонування закладу через різноманітні форми громадянської активності (опитування, звернення, спільні обговорення тощо). Керівництво закладу створює умови для формування відкритого освітнього середовища через залучення учасників освітнього процесу до різноманітних суспільно- важливих заходів поза межами закладу: фестивалі, екскурсії, відвідування установ культури тощо.

Дирекція гімназії здійснює процеси управління та організації освітньої діяльності на умовах інформаційної відкритості та комунікації з учасниками освітнього процесу і громадою. Інформаційна відкритість забезпечується наявністю у закладі освіти майданчиків для інформування учасників освітнього процесу: повідомлення на сайті закладу (засновника) інших загальнодоступних електронних ресурсах, на дошках оголошень, публікація інформаційних листів, тощо. Спілкування між учасниками освітнього процесу може відбуватися із використанням сучасних технологій: месенджери, групи у соціальних мережах тощо.

Гімназія належним чином розробляє, затверджує та оприлюднює положення про академічну доброчесність, яке містить визначення академічної доброчесності, можливих випадків її порушення та способів реагування на них, заходів з попередження порушень, видів відповідальності тощо. Учасники освітнього процесу ознайомлені з цим положенням та дотримуються його вимог як справедливих та загальнообов'язкових.

Ключовим чинником формування дійсно відповідального ставлення до цих питань має стати нульова толерантність усіх учасників освітнього процесу до фактів порушення норм академічної доброчесності. Це означає, що учасники освітнього процесу мають не лише знати і дотримуватися цих норм, але й займати активну позицію у випадках, коли стають свідками можливих

порушень. В гімназії здійснюється профілактика та моніторинг дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, ці питання є предметом розгляду на засіданнях педагогічної ради, педагогічних спільнот тощо.

***Орієнтовні критерії для самооцінювання:***

4.2.1. Керівництво закладу освіти вживає заходів для створення психологічно комфортного середовища яке забезпечує конструктивне спілкування учасників освітнього процесу та сприяє формуванню їх взаємної довіри.

4.2.2. Гімназія оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах.

4.2.3. Керівництво закладу освіти на основі розробленого та оприлюдненого положення про академічну доброчесність, забезпечує дотримання його вимог, виявляє порушення та вживає заходів для протидії їм.

***4.3. Керівництво закладу освіти здійснює раціональний добір кадрів, забезпечує належні умови праці та можливості для професійного розвитку працівників***

Комплектація гімназії кваліфікованими педагогічними й іншими працівниками є одним з найважливіших завдань керівництва для забезпечення якісної освітньої діяльності і високої якості освіти.

Мета діяльності закладу та його освітня програма передбачають кваліфікаційні вимоги до педагогічних працівників. Під час формування кадрового складу керівництво закладу має враховувати кваліфікаційний рівень педагогічних працівників.

Висока якість освітнього процесу безпосередньо залежить від умов праці та вмотивованості педагогічних працівників. Тому керівництво робить все від нього залежне, щоб забезпечити належні умови праці, об'єктивно оцінювати професійні досягнення педагогів. Надзвичайно важливо розробити і постійно втілювати у життя різноманітні заходи з підтримки позитивної мотивації педагогічних працівників: насамперед - аргументоване матеріальне та моральне заохочення, яке спонукає працівників до більш якісної роботи та саморозвитку.

У закладі освіти створені умови для постійного професійного розвитку педагогічних працівників і підтримки власної професійної траєкторії. Керівництво, враховуючи потреби закладу та особливості освітньої програми, заохочує та підтримує методичну роботу педагогічних працівників, їхню участь у професійних конференціях, семінарах, курсах підвищення кваліфікації у різних формах, підготовку та публікацію матеріалів за темами професійної діяльності. Важливим чинником є також професійне самовдосконалення керівних працівників, що безпосередньо впливає на якість роботи закладу.

Керівництво закладу належним чином організовує процес атестації та сприяє сертифікації педагогічних працівників.

***Орієнтовні критерії для самооцінювання:***

4.3.1. Керівник закладу освіти формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми.

4.3.2. Керівництво закладу освіти через систему матеріального та морального заохочення мотивує працівників до якісної роботи, у тому числі педагогічних працівників до саморозвитку, здійснення методичної, інноваційної, дослідно-експериментальної роботи.

4.3.3. Керівництво закладу освіти сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників.

#### ***4.4. Організація освітнього процесу, демократичне врядування, у тому числі прийняття управлінських рішень, здійснюється на засадах людиноцентризму***

Головний принцип освітнього процесу – людиноцентризм – реалізується у практичній діяльності через виконання освітньої програми закладу освіти, яка розробляється відповідно до державних стандартів загальної середньої освіти, має враховувати потреби та інтереси учнів, можливості закладу освіти.

Оволодіння учнями ключовими компетентностями забезпечується через використання різноманітних форм і технологій організації освітнього процесу (класно-урочна, проектно-дослідницька, змішана, дистанційна тощо), а також використання форм і методів роботи під час проведення навчальних занять (командна робота учнів, простежування причинно-наслідкових зв'язків, мозковий штурм, пошукова робота тощо).

При складанні розпорядку дня та розкладу занять враховуються вікові особливості дітей, які відповідають їхнім індивідуальним можливостям та інтересам і забезпечують можливості для гнучкого використання різноманітних організаційних форм навчання і викладання.

Процедури зарахування, відрахування, переведення та випуску здобувачів освіти здійснюються відповідно до встановленого порядку. Гімназія оприлюднює інформацію про проектну потужність закладу, територію обслуговування, наповнюваність класів.

Для забезпечення якості управління закладом керівництво розробляє, затверджує та доводить до відома працівників розподіл посадових обов'язків, прав та повноважень, що закріплюється у посадових інструкціях.

Дирекція гімназії вживає необхідні заходи для забезпечення належного стану приміщень і обладнання: постійно вивчає потреби учнів і педагогічних працівників, готує і доводить до відома засновника запити для задоволення потреб закладу освіти та відстежує їх реалізацію.

Педагогічна рада розглядає на своїх засіданнях питання освітнього процесу, зокрема забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності. Колегіальність рішень педагогічної ради має велике значення для формування атмосфери співпраці у педагогічному колективі.

Гімназія сприяє реалізації інноваційної та дослідницько-експериментальної роботи, що дозволяє забезпечити ефективність освітньої діяльності та створює умови для використання в освітньому процесі технологій, спрямованих на підвищення рівня навчальної мотивації учнів.

### ***Орієнтовні критерії для самооцінювання:***

4.4.1. У закладі освіти дотримуються права учасників освітнього процесу.

4.4.2. Керівництво закладу освіти комунікує з учасниками освітнього процесу та громадою.

4.4.3. Дирекція гімназії створює умови для розвитку громадського самоврядування, сприяє здобувачам освіти у виявленні громадянської активності та ініціативи, взаємодії з місцевою громадою.

### **Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівників**

Формою контролю за діяльністю керівників ЗЗСО є атестація.

Ефективність управлінської діяльності керівника під час атестації визначається за критеріями:

- саморозвиток і самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності;
- стратегічне планування базується на положеннях концепції розвитку гімназії, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності;
- річне планування формується на стратегічних засадах розвитку закладу;
- здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів;
- забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів;
- поширення позитивної інформації про заклад;
- створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні);
- застосування ІК-технологій у освітньому процесі;
- забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу;
- позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.

Ділові та особистісні якості керівників визначаються за критеріями:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;
- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку;
- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

## **V. Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу**

Білухівська гімназія побудована у 1974 році.

Проектна потужність – 183 учнівських місць. Стан будівель в належному стані.

Приміщення та територія гімназії відповідають державним санітарно-гігієнічним нормам щодо утримання закладів загальної середньої освіти.

Навчальні класи та кабінети повністю забезпечені меблями.

В їдальні гімназії наявне водопостачання, необхідне технологічне обладнання. Приміщення їдальні розраховане на 86 посадкових місць.

В гімназії наявні кабінети: інформатики, фізичний, хімічний, біологічний, математичний, української мови та літератури.

В закладі освіти наявні: бібліотека, спортивна зала, стадіон з футбольним полем, волейбольний майданчик, дитячий та спортивний майданчики, майстерня. Ефективно використовується база кабінету інформатики, хімії, біології, майстерні. В спортивному залі достатня кількість спортивного інвентаря та обладнання.

На цей час у гімназії – 1 мультимедійний комплекс, 11 персональних комп'ютерів, 18 ноутбуків, 8 телевізорів, 11 принтерів, 2 проектори. Наявний доступ до всесвітньої інформаційної мережі Інтернет.

Учні забезпечені підручниками, програмовою художньою літературою. Книги зберігаються в належних умовах.

## **VI. Інформаційна система для ефективного управління гімназією**

Роботу інформаційної системи гімназії забезпечує наявність доступу до мережі Інтернет для учнів і педагогічних працівників (в тому числі через сервіс WiFi), внутрішній електронний документообіг. Значне місце в управлінні гімназією відіграє офіційний сайт закладу освіти та facebook-сторінка у соціальній мережі.

**ПОГОДЖЕНО**

Педагогічною радою  
Протокол №4 від 09.01.2023

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Наказ  
№ від 09.01.2023  
Директор \_\_\_\_\_ Ольга БЕЗПАЛЬКО

***ПОЛОЖЕННЯ  
ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ  
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ  
БІЛУХІВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ  
МАРТИНІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ  
ПОЛТАВСЬКОГО РАЙОНУ***

## A cluster of colorful circles, each containing a white icon representing a different field of study or activity. The icons include a graduation cap, an open book, a microscope, a DNA double helix, an atom, a person running with a ball, a globe, a laptop, a musical note, a ruler, a gear, a pair of scissors, and a magnifying glass. The circles are arranged in a way that they overlap, creating a sense of interconnectedness and a holistic view of education.